

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PROGRAM DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADY OŠETŘOVÁNÍ KLIENTŮ ODLIŠNÉ KULTURY A NÁBOŽENSTVÍ

2019

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	3
2. PROFIL ABSOLVENTA.....	4
VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	4
3. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	4
POJETÍ A CÍLE PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	4
ORGANIZACE VÝUKY	4
PROSTOROVÉ, MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ VÝUKY	5
LEKTORSKÉ ZABEZPEČENÍ VÝUKY	5
VEDENÍ DOKUMENTACE PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	5
METODICKÉ POSTUPY VÝUKY	5
POSTUPY HODNOCENÍ VÝUKY	6
4. UČEBNÍ PLÁN	7
5. OPTIMÁLNÍ TRAJEKTORIE	7
6. MODULY PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	8
PŘÍLOHA Č. 1 – VZOR CERTIFIKÁTU O ABSOLVOVÁNÍ PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	20
Příloha č. 2 – Způsob zjišťování zpětné vazby od účastníků.....	21

1. Identifikační údaje programu dalšího vzdělávání

Název programu dalšího vzdělávání	Základy ošetřování klientů odlišné kultury a náboženství
Typ programu dalšího vzdělávání	Program dalšího vzdělávání rozšiřující kvalifikaci
Vstupní požadavky na uchazeče	Do programu dalšího vzdělávání jsou přijímáni studenti oboru Diplomovaná všeobecná sestra
Podmínky zdravotní způsobilosti uchazeče	Nejsou
Forma výuky	Prezenční
Délka výuky	10 hodin teoretická výuka
Způsob ukončení	Započtení úspěšně absolvovaných modulů
Certifikát	Certifikát o absolvování programu dalšího vzdělávání

2. Profil absolventa

Výsledky vzdělávání

Absolvent programu dalšího vzdělávání je schopen:

- znát problematiku přístupu ke klientům jiné kultury nebo odlišného náboženství a umět vyhledávat potřeby ve vztahu k aktivitám běžného denního režimu,
- znát zásady verbální a neverbální komunikace u klientů jiné kultury a náboženství,
- umět řešit nepříznivé situace,
- znát postupy poskytování komplexní ošetrovatelské péče, orientovat se ve zvláštностech poskytování ošetrovatelské péče klientům jiné kultury a náboženství.

3. Charakteristika programu dalšího vzdělávání

Pojetí a cíle programu dalšího vzdělávání

Vzdělávání v programu dalšího vzdělávání Základy ošetřování klientů odlišné kultury a náboženství směřuje k tomu, aby účastníci získali odborné kompetence potřebné pro poskytování komplexní ošetrovatelské péče klientů odlišné kultury a náboženství a byli schopni řešit případné problémové situace a zvláštnosti poskytování ošetrovatelské péče o tyto klienty ve zdravotnických zařízeních.

Organizace výuky

Výuka je realizována prezenční formou.

Program dalšího vzdělávání je realizován modulově, což umožňuje navázat na předměty vyučované v rámci studia oboru Diplomovaná všeobecná sestra. Výuka je realizována v předem daném rozvrhu hodin tak, aby navazoval na učební plán daného ročníku. Učební plán je rozpracován do jednotlivých modulů s počtem hodin přednášek. Celková hodinová dotace programu dalšího vzdělávání je 10 hodin, z toho 2 hodiny jsou věnovány zvláštnostem ošetrovatelské péče o klienty vietnamské menšiny, 3 hodiny mongolské menšině a 2 hodiny ukrajinské menšině. Dále jsou 3 hodiny věnovány zvláštnostem ošetrovatelské péče o klienty vyznávající islám.

Teoretická výuka je realizována v běžné učebně vybavené dataprojektorem, osobním počítačem s přístupem k internetu, didaktickými pomůckami a literaturou. Délka teoretické vyučovací hodiny je 45 minut.

Na začátku výuky budou uchazeči seznámeni s bezpečností a ochranou zdraví při práci (BOZP) a s požární ochranou (PO).

Prostorové, materiální a technické zabezpečení výuky

Pro výuku je k dispozici minimálně následující materiálně technické zázemí:

- klidná místnost pro teoretickou výuku,
- didaktické pomůcky (PC, dataprojektor, tabule, literatura).

Lektorské zabezpečení výuky

Požadovaná kvalifikace lektorů programu dalšího vzdělávání:

- Odborná způsobilost:** střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného modulu, nebo vyšší odborné vzdělání v akreditovaném vzdělávacím programu VOŠ, který odpovídá charakteru vyučovaného modulu, nebo vysokoškolské vzdělání v akreditovaném studijním programu studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného modulu.
- Pedagogická způsobilost:** bakalářské vzdělání v programu v oblasti pedagogických věd zaměřeném na přípravu učitelů středních škol, nebo úspěšné absolvování programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaného vysokými školami, který je zaměřen na přípravu učitelů středních škol, nebo úspěšně ukončený certifikovaný kurz Lektora dalšího vzdělávání, nebo úspěšně ukončené studium pedagogiky.
- Odborná praxe:** nejméně 2 roky odborné praxe, 3 roky pedagogické praxe.

Vedení dokumentace programu dalšího vzdělávání:

V souvislosti s programem dalšího vzdělávání je vedena dokumentace o:

- zahájení vzdělávání** (vstupní dotazník účastníka vzdělávání, vč. uvedení jeho identifikačních údajů),
- průběhu vzdělávání** („evidence výuky“, ve které bude uveden datum konání výuky, hodinový rozsah výuky s rozdělením na teoretickou a praktickou výuku, konkrétní obsah výuky, evidence účastníků programu dalšího vzdělávání, jméno a podpis vyučujícího),
- ukončení vzdělávání** (evidence účastníků o docházce, certifikát).

Pozn.: Tyto doklady jsou ve vzdělávací instituci uchovávány. Pokud bude program dalšího vzdělávání následně akreditován, tak vždy po dobu platnosti akreditace, popř. do doby jeho ukončení zahájeného v době platnosti udělené akreditace.

Kopie vydaných certifikátů jsou ve vzdělávací instituci uchovávány v souladu se zákonem o archivnictví.

Metodické postupy výuky

Výukové metody:

- frontální, individuální, skupinová výuka,
- přednášky, diskuze,

- instruktáž, praktický nácvik,
- aktivizující metody (brainstorming, hraní rolí, nácvik dovedností, prezentování informací).

Lektor bude přizpůsobovat výuku všem relevantním podmínkám, zejména skutečnosti, že se jedná o dospělé účastníky vzdělávání. Bude spojovat teorii s praxí a využívat praktických zkušeností účastníků, dbát na přiměřenost, individuální přístup, názornost a trvanlivost získaných znalostí a dovedností.

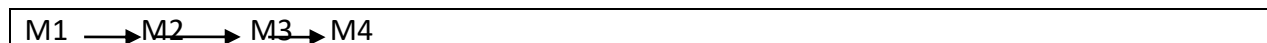
Postupy hodnocení výuky

Účastníci budou hodnoceni podle kritérií stanovených v jednotlivých modulech a účasti ve výuce. V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje. Jestliže absolvent dosáhl alespoň 80% účasti na vzdělávání (v programu dalšího vzdělávání) a prokáže zvládnutí všech kompetencí, vystaví se mu Certifikát o absolvování programu dalšího vzdělávání.

5. Učební plán

Název modulů	Hodinová dotace	
	Teoretická výuka	Praktická výuka
M1 Zvláštnosti ošetřovatelské péče o klienty vietnamské menšiny	2 hodiny	...
M2 Zvláštnosti ošetřovatelské péče o klienty mongolské menšiny	3 hodiny	...
M3 Zvláštnosti ošetřovatelské péče o klienty ukrajinské národnosti	2 hodiny	...
M4 Zvláštnosti ošetřovatelské péče o klienty využívající islám	3 hodiny	...
		...
	...	

5. Optimální trajektorie

6. Moduly programu dalšího vzdělávání

Název modulu	M1 Zvláštnosti ošetrovatelské péče o klienty vietnamské menšiny		
Délka modulu	2 hod. teorie		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu			
<p>Modul je zaměřen na specifika ošetrovatelské péče o klienty jiné kultury, konkrétně se týká vietnamské menšiny. Cílem modulu je seznámit účastníky programu dalšího vzdělávání s odlišnostmi v ošetrovatelské péči a tím lépe poznat tuto kulturu a omezit výskyt případných nedorozumění a konfliktů. Umožňuje získat účastníkům doplňující a rozšiřující informace o dané kultuře, které jsou nezbytné pro získávání ošetrovatelské diagnostiky k poskytování péče v rámci ošetrovatelského procesu.</p>			
Předpokládané výsledky výuky			
<p>Absolvent modulu bude schopen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Popsat a vysvětlit odlišnosti ošetrovatelské péče o příslušníka vietnamské kultury, vyhledat biopsychosociální potřeby u klientů vietnamské menšiny, popsat a vysvětlit odlišnosti a zvláštnosti této kultury, vysvětlit zásady komunikace s přihlédnutím na zvláštnosti v neverbální komunikaci, orientovat se v odlišnostech ve výživě, vyprazdňování, spánku a dalších důležitých potřebách a to nejen fyziologických, ale i psychosociálních, popsat vliv náboženství na ošetrovatelskou péči, porovnat kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci u národnostní menšiny, vést diskuzi o specifikách péče. 			
Učivo / obsah výuky			
<ul style="list-style-type: none"> Ošetrovatelská péče a její zvláštnosti se zaměřením na biopsychosociální potřeby Kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci, význam náboženství Specifika neverbální komunikace v ošetrovatelské péči Role muže a ženy ve vietnamské společnosti Zásady BOZP a PO 			
Postupy výuky			
<ul style="list-style-type: none"> přednášky, diskuze, praktický nácvik a instruktáž, aktivizující metody (brainstorming, hraní rolí, nácvik dovedností, prezentování informací). 			
Ukončení modulu			
<p>V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozho-</p>			

vor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje. Jestliže absolvent dosáhl alespoň 80% účasti na vzdělávání (v programu dalšího vzdělávání) a prokáže zvládnutí všech kompetencí, vystaví se mu Certifikát o absolvování programu dalšího vzdělávání.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
a)	Věcná správnost a obsahová úplnost postupu při poskytování ošetrovatelské péče u klientů vietnamské menšiny: popíše a vysvětlí odlišnosti ošetrovatelské péče o příslušníka vietnamské kultury
b)	popíše vyhledávání biopsychosociálních potřeby u klientů vietnamské menšiny
c)	popíše a vysvětlí odlišnosti a zvláštnosti této kultury
d)	vysvětlí zásady komunikace s přihlédnutím na zvláštnosti v neverbální komunikaci
e)	orientuje se v odlišnostech ve výživě, vyprazdňování, spánku a dalších důležitých potřebách a to nejen fyziologických, ale i psychosociálních
f)	popíše vliv náboženství na ošetrovatelskou péči
g)	porovná kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci u národnostní menšiny, vede diskuzi o specifikách péče

Doporučená literatura pro lektory

Czechkid – portál pro pedagogy <http://www.czechkid.cz/>

Česko- vietnamská společnost <http://www.cvs-praha.cz/>

IVANOVÁ, Kateřina, Lenka ŠPIRUDOVÁ a Jana KUTNOHORSKÁ. *Multikulturní ošetrovatelství I*. Praha: Grada, 2005. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1212-1.

Kolektiv autorů. *Multikulty - menšiny v ČR*. Agentura rozvojové a humanitní pomoci Olomouckého kraje. Olomouc: Metodická příručka, 2009. ISBN 978-80-254-5583-8.

Komunikační karty http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/karty-pacienta_11625_3.html

KUTNOHORSKÁ, Jana. *Multikulturní ošetrovatelství pro praxi*. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4413-1.

PERNICOVÁ, M. Péče o klienty vietnamského etnika v českých nemocnicích, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2013.

ŠPIRUDOVÁ, Lenka. *Multikulturní ošetřovatelství II*. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1213-x.

Název modulu	M2 Zvláštnosti ošetřovatelské péče o klienty mongolské menšiny		
Délka modulu	2 hod. teorie		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu			
<p>Modul je zaměřen na specifika ošetřovatelské péče o klienty jiné kultury, konkrétně se týká mongolské menšiny. Cílem modulu je seznámit účastníky programu DV s odlišnostmi v ošetřovatelské péči a tím lépe poznat tuto kulturu a omezit výskyt případných nedorozumění a konfliktů. Umožňuje získat účastníkům doplňující a rozšiřující informace o dané kultuře, které jsou nezbytné pro získávání informací i další poskytování péče v rámci ošetřovatelského procesu.</p>			
Předpokládané výsledky výuky			
<p>Absolvent modulu bude schopen:</p> <ol style="list-style-type: none">Popsat a vysvětlit odlišnosti ošetřovatelské péče o příslušníka mongolské národnosti,vyhledat biopsychosociální potřeby u klientů mongolské menšiny,popsat a vysvětlit odlišnosti a zvláštnosti této kultury,vysvětlit zásady komunikace s přihlédnutím na zvláštnosti v neverbální komunikaci,orientovat se v odlišnostech ve výživě, vyprazdňování, spánku a dalších důležitých potřebách a to nejen fyziologických, ale i psychosociálních,definovat vliv náboženství, rodinné hierarchie, tradic na ošetřovatelskou péči,rozpoznat a definovat kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci u národnostní menšiny,vést diskuzi o specifikách péče.			
Učivo / obsah výuky			
<ul style="list-style-type: none">Ošetřovatelská péče a její zvláštnosti se zaměřením na biopsychosociální potřebyKulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci, význam náboženství a tradicSpecifika neverbální komunikace v ošetřovatelské péčiRole muže a ženy v mongolské společnostiZásady BOZP a PO			
Postupy výuky			
<ul style="list-style-type: none">přednášky, diskuze,praktický nácvik a instruktáž,aktivizující metody (brainstorming, hraní rolí, nácvik dovedností, prezentování informací).			
Ukončení modulu			

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje. Jestliže absolvent dosáhl alespoň 80% účasti na vzdělávání (v programu dalšího vzdělávání) a prokáže zvládnutí všech kompetencí, vystaví se mu Certifikát o absolvování programu dalšího vzdělávání.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
a)	Věcná správnost a obsahová úplnost postupu při poskytování ošetrovatelské péče u klientů mongolské menšiny: popíše a vysvětlí odlišnosti ošetrovatelské péče o příslušníka mongolské národnosti
b)	popíše vyhledávání biopsychosociálních potřeb u klientů mongolské menšiny
c)	popíše a vysvětlí odlišnosti a zvláštnosti této kultury
d)	vysvětlí zásady komunikace s přihlédnutím na zvláštnosti v neverbální komunikaci
e)	orientuje se v odlišnostech ve výživě, vyprazdňování, spánku a dalších důležitých potřebách a to nejen fyziologických, ale i psychosociálních
f)	definuje vliv náboženství, rodinné hierarchie, tradic na ošetrovatelskou péči
g)	rozpozná a definuje kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci u národnostní menšiny, vede diskuzi o specifikách péče

Doporučená literatura pro lektory

HALBERTSMA, Tjalling. Stepní říše: zpráva o Mongolsku. Praha: Prostor, 2008. ISBN 978-80-7260-197-4.

IVANOVÁ, Kateřina, Lenka ŠPIRUDOVÁ a Jana KUTNOHORSKÁ. Multikulturní ošetrovatelství I. Praha: Grada, 2005. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1212-1.

JAHODA, Petr. Mongolsko na koních, aneb, Zemí Čingischána za indiány východu: malý průvodce velkou zemí. Brno: Akácie, 2013. Nejdívočejší místa světa. ISBN 978-80-903241-8-3.

Kolektiv autorů. Multikulty - menšiny v ČR. Agentura rozvojové a humanitní pomoci Olomouckého kraje. Olomouc: Metodická příručka, 2009. ISBN 978-80-254-5583-8.

KUTNOHORSKÁ, Jana. Multikulturní ošetřovatelství pro praxi. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4413-1.

MESSNER, Reinhold. Gobi: poušť ve mně. Praha: Epoque, 2007. ISBN 978-80-87027-41-7.

SEMERÁDOVÁ, Lucie. Multikulturní ošetřovatelství a spiritualita náboženství v ošetřovatelské praxi, LF Hradec Králové 2010, fi-

le:///C:/Users/bkrovova.ZDRAVSKOL/Downloads/BPTX_2008_2_11150_FBV1061_193639_088699.pdf

ŠPIRUDOVÁ, Lenka. Multikulturní ošetřovatelství II. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1213-x.

Název modulu	M3 Zvláštnosti ošetřovatelské péče o klienty ukrajinské národnosti		
Délka modulu	2 hod. teorie		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu <p>Modul je zaměřen na specifika ošetřovatelské péče o klienty jiné kultury, konkrétně se týká ukrajinské národnosti. Cílem modulu je seznámit účastníky programu dalšího vzdělávání s odlišnostmi v ošetřovatelské péči a tím lépe poznat tuto kulturu a omezit výskyt případných nedorozumění a konfliktů. Umožňuje získat účastníkům doplňující a rozšiřující informace o dané kultuře, které jsou nezbytné pro získávání informací i další poskytování péče v rámci ošetřovatelského procesu.</p>			
Předpokládané výsledky výuky <p>Absolvent modulu bude schopen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Definovat základní údaje o Ukrajině - historie, geografické podmínky, rozdělení obyvatelstva, rozpoznat a definovat kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci u klientů ukrajinské národnosti, definovat vliv náboženství, tradic na ošetřovatelskou péči, popsat a vysvětlit odlišnosti ošetřovatelské péče o příslušníka ukrajinské národnosti, vyhledat biopsychosociální potřeby u klientů ukrajinské národnosti, orientovat se v odlišnostech ve výživě, vyprazdňování, spánku a dalších důležitých potřebách a to nejen fyziologických, ale i psychosociálních, vysvětlit zásady komunikace s přihlédnutím na zvláštnosti v neverbální komunikaci, popsat a vysvětlit odlišnosti v roli mužů a žen, vysvětlit význam rodiny v ukrajinské společnosti. 			
Učivo / obsah výuky <ul style="list-style-type: none"> Ukrajina – základní údaje, historie, geografické podmínky, obyvatelstvo Kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci, význam náboženství a tradic Ošetřovatelská péče a její zvláštnosti se zaměřením na biopsychosociální potřeby Specifika neverbální komunikace v ošetřovatelské péči Role muže a ženy, význam rodiny v ukrajinské společnosti 			
Postupy výuky <ul style="list-style-type: none"> přednášky, diskuze, prezentace modelových situací, aktivizující metody (brainstorming, hraní rolí, inscenační metody). 			
Ukončení modulu			

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje. Jestliže absolvent dosáhl alespoň 80% účasti na vzdělávání (v programu DV) a prokáže zvládnutí všech kompetencí, vystaví se mu Certifikát o absolvování programu dalšího vzdělávání.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
a)	Věcná správnost a obsahová úplnost při definování základních údajů o Ukrajině: definovat základní údaje o Ukrajině - historie, geografické podmínky, rozdělení obyvatelstva
b	rozpozná a definuje kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci u klientů ukrajinské národnosti
c)	definuje vliv náboženství, tradic na ošetrovatelskou péči
d)	popíše a vysvětlí odlišnosti ošetrovatelské péče o příslušníka ukrajinské národnosti
e)	vysvětlí vyhledávání biopsychosociálních potřeb u klientů ukrajinské národnosti
f)	orientuje se v odlišnostech ve výživě, vyprazdňování, spánku a dalších důležitých potřebách a to nejen fyziologických, ale i psychosociálních
g)	vysvětlí zásady komunikace s přihlédnutím na zvláštnosti v neverbální komunikaci
h)	popíše a vysvětlí odlišnosti v roli mužů a žen
i)	vysvětlí význam rodiny v ukrajinské společnosti

Doporučená literatura pro lektory

FIDLER, Jiří. Ukrajina. Praha: Ottovo nakladatelství, 2017. ISBN 978-80-7451-470-8.

IVANOVÁ, Kateřina, Lenka ŠPIRUDOVÁ a Jana KUTNOHORSKÁ. Multikulturní ošetrovatelství I. Praha: Grada, 2005. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1212-1.

JOHNSTONE, Sarah a Greg BLOOM. Ukrajina. 1. české vyd. Praha: Svojtka, 2009, 300 s. ISBN 978-80-7352-951-2.

Kolektiv autorů. Multikulty - menšiny v ČR. Agentura rozvojové a humanitní pomoci Olomouckého kraje. Olomouc: Metodická příručka, 2009. ISBN 978-80-254-5583-8.

KUTNOHORSKÁ, Jana. Multikulturní ošetřovatelství pro praxi. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4413-1.

Menšinová problematika v ČR: komunitní život a reprezentace kolektivních zájmů (Slováci, Ukrajinci, Vietnamci a Romové). 1. vyd. Editor Yana Leontiyeva. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006, 95 s. Sociologické studie (Sociologický ústav AV ČR), sv. 06:2. ISBN 80-733-0098-2.

SEMERÁDOVÁ, Lucie. Multikulturní ošetřovatelství a spiritualita náboženství v ošetřovatelské praxi. LF Hradec Králové 2010, [fi-](http://www.filologie.cz)

[le:///C:/Users/bkrovova.ZDRAVSKOL/Downloads/BPTX_2008_2_11150_FBV1061_193639_088699.pdf](http://www.filologie.cz/le:///C:/Users/bkrovova.ZDRAVSKOL/Downloads/BPTX_2008_2_11150_FBV1061_193639_088699.pdf)

ŠPIRUDOVÁ, Lenka. Multikulturní ošetřovatelství II. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1213-x.

RALBOVSKÁ, Rebeka. Multikulturní přístup pro pomáhající profese. 1. vyd. Bratislava : Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžběty, 2010. ISBN 978-80-87386-02-6.

Název modulu	M4 Zvláštnosti ošetřovatelské péče o klienty vyznávající islám		
Délka modulu	3 hod. teorie		
Typ modulu	Povinný		
Stručná anotace vymezující cíle modulu			
<p>Modul je zaměřen na specifika ošetřovatelské péče o klienty vyznávající islám. Cílem modulu je seznámit účastníky programu dalšího vzdělávání s odlišnostmi v ošetřovatelské péči a tím lépe poznat tuto kulturu a omezit výskyt případných nedorozumění a konfliktů. Umožňuje získat účastníkům doplňující a rozšiřující informace o tomto náboženství, které jsou nezbytné pro získávání informací i další poskytování péče v rámci ošetřovatelského procesu.</p>			
Předpokládané výsledky výuky			
<p>Absolvent modulu bude schopen:</p> <ol style="list-style-type: none">Definovat základní údaje o Islámu - charakteristiku náboženství, pět pilířů islámu, islámský kalendář,rozpoznat a definovat kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci,definovat vliv náboženství, tradic na ošetřovatelskou péči,popsat a vysvětlit odlišnosti ošetřovatelské péče u muslimských klientů,vyhledat biopsychosociální potřeby u muslimských klientů,orientovat se v odlišnostech ve výživě, vyprazdňování, spánku a dalších důležitých potřebách a to nejen fyziologických, ale i psychosociálních,vysvětlit zásady komunikace s přihlédnutím na zvláštnosti v neverbální komunikaci,popsat a vysvětlit odlišnosti v roli mužů a žen,vysvětlit význam rodiny v islámu.			
Učivo / obsah výuky			
<ul style="list-style-type: none">Islám – charakteristika náboženství, pět pilířů islámu, islámský kalendářKulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci, význam náboženství a tradicOšetřovatelská péče a její zvláštnosti se zaměřením na biopsychosociální potřebySpecifika neverbální komunikace v ošetřovatelské péčiRole muže a ženy v muslimské společnosti, význam rodiny			
Postupy výuky			
<ul style="list-style-type: none">přednášky, diskuze,prezentace modelových situací,aktivizující metody (brainstorming, hraní rolí, inscenační metody).			
Ukončení modulu			

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, povede s nimi rozhovor, na základě těchto informací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, pokud nebude přesvědčen o tom, že účastník dosáhl všech požadovaných výsledků modulu, zadá účastníkovi úkol, při jehož splnění bude mít účastník možnost prokázat, že skutečnými kompetencemi disponuje. Jestliže absolvent dosáhl alespoň 80% účasti na vzdělávání (v programu dalšího vzdělávání) a prokáže zvládnutí všech kompetencí, vystaví se mu Certifikát o absolvování programu dalšího vzdělávání.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
a)	Věcná správnost a obsahová úplnost při definování základních údajů o Islámu: definuje základní údaje o islámu - charakteristiku náboženství, pět pilířů islámu, islámský kalendář
b)	rozpozná a definuje kulturní a etnické dimenze zdraví a nemoci
c)	definuje vliv náboženství, tradic na ošetrovatelskou péči
d)	popíše a vysvětlí odlišnosti ošetrovatelské péče u muslimských klientů
e)	orientuje se v odlišnostech ve výživě, vyprazdňování, spánku a dalších důležitých potřebách a to nejen fyziologických, ale i psychosociálních
f)	vysvětlí zásady komunikace s přihlédnutím na zvláštnosti v neverbální komunikaci
g)	popíše a vysvětlí odlišnosti v roli mužů a žen
h)	vysvětlí význam rodiny v islámu

Doporučená literatura pro lektory

ČERNÝ, Karel. Nad Evropou pŕlměsíc. Praha: Karolinum. 2015. ISBN 978-802-4630-663.

HÁJEK, Marcel a Charif BAHBOUH. Muslimský pacient: principy diagnostiky, terapie a komunikace: manuál o zásadách medicínského přístupu pro české či slovenské lékaře a zdravotníky praktikující v zemích islámu. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5631-8.

IVANOVÁ, Kateřina, Lenka ŠPIRUDOVÁ a Jana KUTNOHORSKÁ. Multikulturní ošetrovatelství I. Praha: Grada, 2005. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1212-1.

KRÁLÍKOVÁ, Lenka. Ošetrovatelská péče a komunikace s pacienty islámského náboženského

vyznání. Vedoucí práce: J. Kutnohorská. Hradec Králové: Bakalářská práce obhájená na LF UK HK. Hradec Králové, 2007. Archivováno: Ústav sociálního lékařství LF UK Hradec Králové KUTNOHORSKÁ, Jana. Multikulturní ošetřovatelství pro praxi. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4413-1.

SEMERÁDOVÁ, Lucie. Multikulturní ošetřovatelství a spiritualita náboženství v ošetřovatelské praxi. LF Hradec Králové 2010, fi-

le:///C:/Users/bkrovova.ZDRAVSKOL/Downloads/BPTX_2008_2_11150_FBV1061_193639_0_88699.pdf

ŠPIRUDOVÁ, Lenka. Multikulturní ošetřovatelství II. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1213-x.

Příloha č. 1 – Vzor Certifikátu o absolvování programu dalšího vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Název a adresa vzdělávacího zařízení

CERTIFIKÁT

O ABSOLVOVÁNÍ PROGRAMU DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
ZÁSADY OŠETŘOVÁNÍ KLIENTŮ ODLIŠNÉ KUL-
TURY A NÁBOŽENSTVÍ

Jméno, příjmení, titul účastníka programu
dalšího vzdělávání

Úspěšně absolvoval/a moduly:

M1 „Zvláštnosti ošetrovatelské péče o klienty vietnamské menšiny“ v rozsahu 2 hodin,
M2 „Zvláštnosti ošetrovatelské péče o klienty mongolské menšiny“ v rozsahu 3 hodin,
M3 „Zvláštnosti ošetrovatelské péče o klienty ukrajinské menšiny“ v rozsahu 2 hodin,
M4 „Zvláštnosti ošetrovatelské péče o klienty vyznávající islám“ v rozsahu 3 hodiny,
tj. celkově 10 hodin.

Místo, datum

Statutární zástupce vzdělávací instituce

Příloha č. 2 – Způsob zjišťování zpětné vazby od účastníků

Dotazník

1. Splnil program dalšího vzdělávání Vaše očekávání?

1 – výborná	2 – velmi dobrá	3 – dobrá	4 – nedostatečná
-------------	-----------------	-----------	------------------

2. Byl/a jste spokojen/a s organizačním zabezpečením programu dalšího vzdělávání?

1 – výborná	2 – velmi dobrá	3 – dobrá	4 – nedostatečná
-------------	-----------------	-----------	------------------

3. Jak jste byl/a spokojen/a s obsahovou stránkou programu dalšího vzdělávání?

1 – výborné	2 – velmi dobré	3 – dobré	4 – nedostatečné
-------------	-----------------	-----------	------------------

4. Bylo pro Vás téma užitečné, použitelné v praxi?

1 – výborné	2 – velmi dobré	3 – dobré	4 – nedostatečné
-------------	-----------------	-----------	------------------

7. Jak jste byl/a spokojen/a s úrovní výuky?

1 – ano	2 – spíše ano	3 – spíše ne	4 – ne
---------	---------------	--------------	--------

8. Jak hodnotíte odborné znalosti lektora?

1 – ano	2 – spíše ano	3 – spíše ne	4 – ne
---------	---------------	--------------	--------

9. Co si myslíte, že by se mělo na programu dalšího vzdělávání zlepšit? Můžete uvést cokoli:

.....

.....

.....

.....

Děkujeme Vám za vyplnění evaluačního dotazníku.